

PROPOZYCJA WYKORZYSTANIA NARZEDZI INFORMATYCZNYCH DO NAUCZANIA RACHUNKOWOSCI I FINANSOW NA WYZSZYCH UCZELNIACH EKONOMICZNYCH W POLSCE

Dr. Bożena Nadolna

Akademia Rolnicza w Szczecinie

Wprowadzenie. Burzliwy rozwój gospodarki światowej i jej coraz większy wpływ na gospodarki narodowe poszczególnych państw stawiają przed edukacją coraz większe wezwania. Na krajowym rynku pracy pojawia się zapotrzebowanie na wysokiej klasy specjalistów z różnych dziedzin. Nieodłącznym elementem edukacji takiej kadry jest wprowadzanie do procesu kształcenia najnowszych narzędzi informatycznych. Umiejętność wykorzystania narzędzi informatycznych, we wszystkich dziedzinach gospodarki, przez absolwentów uczelni jest często warunkiem zdobycia przez nich atrakcyjnej i interesującej pracy. W związku z tym programy kształcenia również na kierunkach ekonomicznych wyższych uczelni muszą umożliwiać studentom zdobycie umiejętności posługiwania się systemami informatycznymi.

Systemy informatyczne wykorzystywane do nauki finansów i rachunkowości. Do realizacji programu nauczania rachunkowości i finansów oraz przedmiotów z zakresu zarządzania wykorzystuje się Zintegrowane Informatyczne Systemy Zarządzania Przedsiębiorstwem. Obecnie na rynku polskim jest dostępnych kilka takich systemów, jak na przykład: SAP, IFS APPLICATIONS, DYNAMICS, BAAN i inne. Systemy te mają bardzo zbliżoną strukturę modułową, na którą składają się następujące podsystemy: Rachunkowość finansowa, gospodarka materiałowa, zarządzanie majątkiem trwałym, zarządzanie kadrami, sprzedaż i dystrybucja, zarządzanie inwestycjami, controlling.

Zakres tematyczny tych systemów pozwala stwierdzić, iż można je wykorzystać do nauczania przedmiotów przedstawionych w tabeli 1.

Tabela 1. Wykaz przedmiotów wykorzystujących poszczególne moduły Zintegrowanego Systemu Zarządzania Przedsiębiorstwem

Nazwa przedmiotu	Nazwa modułu
1. Rachunkowość informatyczna 2. Sprawozdawczość finansowa	Rachunkowość finansowa
1. Finanse przedsiębiorstw 2. Analiza finansowa 3. Rachunkowość finansowa 4. Zarządzanie przedsiębiorstwem*	Zarządzanie majątkiem trwałym
1. Finanse przedsiębiorstw 2. Rachunkowość zarządcza 3. Rynek kapitałowy 4. Zarządzanie przedsiębiorstwem	Zarządzanie inwestycjami
1. Rachunkowość finansowa 2. Rachunkowość informatyczna 3. Analiza ekonomiczna 4. Rachunek kosztów 5. Zarządzanie przedsiębiorstwem	Gospodarka materiałowa
1. Rachunkowość informatyczna 2. Rachunkowość finansowa 3. Zarządzanie przedsiębiorstwem	Sprzedaż i dystrybucja
1. Rachunkowość finansowa 2. Zarządzanie przedsiębiorstwem	Zarządzanie kadrami i płace
1. Rachunkowość zarządcza 2. Rachunek kosztów 3. Zarządzanie przedsiębiorstwem	Controlling

Zródło: Opracowanie własne

Dodatkowo prowadzenie zajęć z rachunkowości, finansów może być wspomagane przez Zintegrowane Pakiety Sztucznej Inteligencji, które dostarczają oprogramowania narzędziowego do tworzenia własnych aplikacji, jak również gotowe aplikacje. Tworcą takiego systemu jest firma AITECH, której pakiet zawiera następujące systemy:

- 1) system PC-Shell — szkieletowy system ekspertowy;
- 2) system Neuronix — symulator sieci neuronowej;

* Przedmiot "Zarządzanie przedsiębiorstwem" nie został podzielony na przedmioty bardziej szczegółowe, gdyż nie jest to treścią tego artykułu.

3) system Cake — system komputerowego wspomaganie inżynierii wiedzy;

4) demonstracyjne bazy wiedzy.

Do celów edukacyjnych firma proponuje wykorzystanie gotowych aplikacji baz wiedzy z dziedziny analiz finansowych i inwestycyjnych o następujących nazwach.

1. Doradca finansowy.

2. Doradca inwestycyjny.

3. Doradca kapitałowy.

Aplikacja "Doradca finansowy" jest przeznaczona do oceny finansowej przedsiębiorstw na podstawie danych finansowych uzyskanych z podstawowych sprawozdań finansowych jednostki. Ocenia się tutaj głównie: płynność finansowa, poziom rentowności, zadłużenie oraz wykorzystanie kapitałów własnych. Efektem oceny finansowej jest zakwalifikowanie jednostki do jednej z sześciu grup ryzyka finansowego.

"Doradca inwestycyjny" ma wspomagać użytkownika w opracowywaniu ekonomiczno— finansowej oceny rzeczowych przedsięwzięć inwestycyjnych za pomocą takich metod, jak na przykład: NPV — zaktualizowanej wartości netto czy IRR — wewnętrznej stopy zwrotu. Podstawowe funkcje realizowane przez system to dobor odpowiedniej do danego przedsięwzięcia metody oceny oraz interpretacja otrzymanych wyników. Dobór metody oceny jest realizowany przez wskazanie metod oceny, wybór metody preferowanej do danego projektu oraz wyznaczenie metody oceny z uwzględnieniem ryzyka.

"Doradca kapitałowy" ma za zadanie wspomagać użytkownika w ocenie sytuacji na rynku kapitałowym. Główne funkcje realizowane przez system to prognoza, w oparciu o model statystyczny i neuronowy, oceny sytuacji na rynku kapitałowym, obserwacja zależności ryzyko-zysk oraz oszacowanie błędu prognozy. Stanowi on udaną kompozycję systemu ekspertowego z siecią neuronową. Na przykład, prognozująca kursy akcji sieć neuronowa oraz system ekspertowy analizujący sytuację przez współpracę z inwestorem.

Ponadto firma proponuje wykorzystanie narzędziowych programów SPHINX czy PC-SHELL, które umożliwiają tworzenie własnych aplikacji w zakresie finansów i bankowości, rachunkowości i zarządzania. Propozycje wykorzystania tego pakietu na zajęciach z rachunkowości i finansów przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Przedmioty wykorzystujące aplikacje systemu ekspertowego SPHINX firmy AITECH

Nazwa systemu	Nazwa przedmiotu
Doradca finansowy	1. Analiza finansowa 2. Sprawozdawczość finansowa 3. Finanse przedsiębiorstw
Doradca inwestycyjny	1. Rachunkowość zarządcza 2. Analiza finansowa 3. Finanse przedsiębiorstw 4. Rynek kapitałowy
Doradca kapitałowy	1. Rynek kapitałowy 2. Finanse przedsiębiorstw 3. Obrót papierami wartościowymi

Źródło: Opracowanie własne

Zakończenie. Wykorzystanie tych programów do nauczania rachunkowości i finansów będzie wymagało zwiększenia ilości godzin w ramach, których realizowane są te przedmioty. Prowadzący zajęcia, obok dotychczasowych treści programowych, będzie musiał zapoznać studentów z zasadami obsługi systemów zintegrowanych, a w przypadku systemów ekspertowych wyjaśnić zasady tworzenia aplikacji przy wykorzystaniu tego narzędzia. Wprowadzenie zaproponowanych systemów informatycznych do nauczania rachunkowości i finansów jest niezbędnym warunkiem prawidłowego realizacji procesu kształcenia w tym zakresie.